

استبصار

نومرو ۱۴

پنجشنبه

۱۱ کانون اول ۱۳۲۴

دیون عمومیه نك وضعیت حقوقیه سی

افق احاطه فکریه سی بورنك اوجنی آشپایان بمض رجال دولت، دیون عمومیه اداره سی ترکیب ایدن ذواتك حائز اولدقاری صفت اجنبیه، بوراده کی وظیفه لرینده تسمیل و بونلری نوعاً دول معظمه نك تأسیس ایتدیکی بر مداخله مشترکه مستمره هیئته تمثیل ایدرهك شمعی یه قدر بو اداره اوزرنده او امر ومقررات ونظامات حکومتی تنفیذ ایتمکدن وحقی عثمانی یاره سنك عثمانی هورجنه نه صورته محسوب ایدلدیکی آکلایه بیلیمکدن عاجز قالمشردی.

طوغری سی - بویه مك لازم کایرسه دنیه بیلیرکه بو اداره برنوع خارج از مملکت امتیازندن مستفید اولور و حیثیتی طایفه میان حکومت سابقه یه قارشی وقوعبولان مطالبات ومدعیات شدید سی بر هیئت سفرانك بیانات مشترکه سی قدر اهمیتله تأثیر ایدیوردی.

کچن زمانلرده حکومت عثمانیه نك بوکوشکلکی و بر قارباز کی فاحش شرائطه منادی استقراضله احتیاجی، بک امیدبخش اولمش اولسه کرکدرکه دیون عمومیه مجلس اداره سنده بر مدتدن بری مقاصد اقتصادی اهمیتدن اسقاط ایدیلرهك آمال سیاسی تعقیبیه و دولت علیه نك بتون امور مالیه ورسومیه سی اله کیرمک اسبابنه توسل ایدلمشدر.

بنا علیه قانون اساسینك اعلانی، حقوقی طایر، حیثیتی طایفه برر بر حکومت مشروطه نك تأسیس ایده جکی خبری ایله توأم اولدیغندن مجلس اداره اعضا سی بلکه بر آرزیقمشدر دنیلیرسه اثباتی مشکل بر ادعاده بولونلمش اولماز. مع مافیه داین وکیلرینه ایستر خزش کورونسون ایستر کورونسون دیون عمومیه نك حکومت عثمانیه یه قارشی وضعیت حقوقیه سی تمین ایتك فائده دن خالی دکدر.

اولاً شوراسنی قطعاً بیلیمک ایجاب ایدرکه دیون عمومیه، بر اداره بین الملل دکل بر اداره عثمانیه در یعنی دول اجنبیه ایله منعقد مقاولات ومعاهدات اوزرینه وجود بولمش بر اداره دکل، حکومت عثمانیه نك دعوتی اوزرینه ممالک عثمانیه

تکالیف عثمانیه در بر قسمتی تبعه عثمانیه در تحصیل ایله دیون عثمانیه به محسوب
ایتمک ایچون تاس ایتمش بر دأره در .

بناء علیه قوانین و نظامات عثمانیه به رعایت و او امر و مقررات حکومت
انباعه بورجلودر ، مجبوردر . اگر حکومت عثمانیه وظیفه سی بیلیرسه دیون
عمومیه نك معاملات خود سرانسه ، وضع استقلال حیوانه سنه تحمل ایده مزوایتمه ملیدر .
چونکه حکومت عثمانیه نك شمیدی به قدر امضالادینی مقاولات و تعهدات ملك
عثمانیه ده قوانین عثمانیه به سرکش و اجراءات حکومت معارض ، قونغارولدن آزاده
و دول اجنبیه طرفدن موظف براداره مستقله اجنبیه تأییدسنه معطوف دکلدر .
دیون عمومیّه عثمانیه نك صورت تسویه سی حقنده صادر اولان و بوااردنك
تمل طشی حکمنده بولان محرم قرارنامه سی شوبله باشلا بور :

« حکومت سذیه برلین قونفره سنك بیک سکز یوز یتمش سکز سنه سی
تموزینك اون برنجی کونکی اجتماعنده کندی مرخصی طرفدن وقوع بولان
افادات اوزربنه وفی ۸ تشرین اول سنه ۸۸۰ تاریخی مذکره سنده مندرج تعهداتنه
توفیقاً سنه مذکوره تشرین اولنك یکریمی اوچی تاریخسنده دیگر بر مذکره
ارسالیه دیون عمومیّه عثمانیه تحویلاتی حامللری دیون مذکوره نك محقانه
وقابل اجرا بر صورتله تسویه سی و فائض ایله رأس المال تقاسیطنی تکرار تأدیه به
مباشرت ایله مك چاره سنك تحریسی حقنده طوغریدن طوغری به حکومت سذیه ایله
اویوشقی اوزره (در سعادت بر آن اول کله جك اولار) بمض وکیللر انتخاب و تعییننه
دعوت ایلمشدر . »

بو عبارده دن صوکره اصحاب تحویلاتك بو دعوته اجابتله انکلیز و فلمنك
تحویلات حامللری موسیو (روبرت بورق) ی ، فرانسر حامللری موسیو
(والفری) ی ، آوستریا حامللری بارون (مایر) ی المان اصحاب تحویلاتی موسیو
(بریمکر) ی ، ایتالیا تحویلات حامللری ده موسیو (مانقاردی) ی وکیل تعیین ایلمش
اولدقلری بیان اولونیور .

بوندن آکلاشلدیغنه نظراً دیون عمومیّه نك صورت تسویه سی بر طرفدن

حکومت عثمانیہ و دیگر طرفین اجنبی اسہام حاملینک وکیلاری آرد سندہ تقرر
ایتمشدر یعنی حکومت مزایا یہ مذاکرہ و مقاولہ یہ کیریشن ذوات حکومت اجنبیہ تک
وکیل ممثل رسمیلری دکل اسہام حاملینک وکیلاریدر. بونلرک اتخاذ استدکاری
مقررات ده اصلا بر مقاولہ بین الدول عد اولوناماز.

برلین قونفرہ سندہ دولت علیہ مرخصنک افاداتی و بحث اولونان مذکرہ
unilateral و حیدالجهت بر مابیتی حائز و دیون ایچون دایرلرله بر صورت تسویه
بولونه جنی حقتده بیان معلوماتدن عبارت اولوب امور مالیہ مملکتہ بر مداخلہ
دائمہ اجنبیہ تأسیسی تعهدی متضمن دکلدر. متن قرارنامہ دندہ مستبان اولہ جنی
وجهله حکومت عثمانیہ اجنبی تحویلات حاملارینی مذاکرہ یہ دعوت ایدیور .
دول اجنبیہ مرخص سیایلرینی دکل .

فرانسه مشاہیر اقتصادپونندن موسیو (پول لورووا بولیو) ، بقانونمست
فرانسه رسالہ اسبوعیہ سنک اتوزیدی نومرولی و ۲۸ ایلول ۹۰۸ تاریخلی
نسخہ سندہ اصلاحات مالیہ مر حقتده یازدینی ایکنجی مقالہ ده دیون عمومیہ
ادارہ سنک دول معظمہ ایله منعقد مقاولات و عہود اوزرینہ وجود بولش
بر ادارہ بین الملل اولمسابوب حکومت عثمانیہ تک دعوتی ایله ممالک اجنبیہ ده کی
تحويلات عثمانیہ حاملینک در سعادتہ کوندر دکاری وکیلاردن مرکب بر مجلس
طرفندن اداره ایدلدیکی وشو طرز تشکل اعتباریله ژون تورکرک ناسیونالیست
تمایلاتی بو اداره یی باشقہ بر شکله افراغ و شمیدیکی نفوذ و قدرت مطلقہ سی
کسر ایدہ بیله جکئی بیان ایلدکدن سوکرہ «دول معظمہ تک دیون عمومیہ یی رسماً
تصدیق ایتمسی آنجق کچن سنہ کرک رسمہ یوزده اوج ضم اولنسنہ موافقت
ایلدیکی صرہ ده کرکرده دیون عمومیہ طرفندن رسم منظم مأمورلری استخدام
ایلدنک مشروط قیلنسی صورتیله وقوع بولمشدر » دیور .

شوراسی جای ملاحظہ درکہ کرکرہ یوزده اوج ضعی ما کدونیا مسئلہ سنندن
تولد ایتمشدر . مشروطیت اداره تک تأسیله ما کدونیا مسئلہ سی ده قلمدادیقندن
و حکومت مستبدہ معاملات رسمیہ سی دیون عمومیہ تک قونظرول ایتمسنہ تحمل

ایتنسه بیله صاحب حیثیت حکومت مشروطه من بویله بر عدم اعتمادی قبول ایتیه جکندن دیون عمومیه نك بو خصوصده کی مداخله نك منعی قریب عد اولونا بیلیر. ذاتاً دیون عمومیه ویریلان بو صلاحیت محدوده انجق یدی سنهیه منحصر و کمرک رسمنك قیمت اوزرندن آلتدینی مدته مقصور اولسنه کوره تعرفه اصولی تطبیق ایدیلورسه آرتق دیون عمومیه نك بو رسم منظم وظیفه سی ده ختام بولمش اولور. بونك ایچون حکومت عثمانیه، تعرفه اصولی موقع تطبیقه وضع ایتمزدن اول موقه یوزده اوچ رسمندن صرف نظار ایتدیکنی دیپلوماسی طریقیه بیلدیرر و مأمورلرینی دیون عمومیه اعاده ایله بعهه تعرفه اصولی تطبیق ایلرسه بو مسئله حسن نتیجه ایرر.

بناء علیه دیون عمومیه اداره سنه دول معظمه طرفدن تحمیل ایدیلان شو کوچك وظیفه نك رفعیله بو اداره یی نظام شناس و مطیع بر عثمانی اداره سی حاله کتیرمك قولایلا شور.

بواضا حاندن استحصال اولونان صوك نتیجه، دیون عمومیه اداره سنك بر عثمانی اداره سی اولسی و بوصفله سائر دوائر رسمیه دولتك حازر اولدق لری حقوق و وظائفی حازر بولنسی در.

بوابده دیون عمومیه اداره سنك فکرینه کانهجه بو اداره کنیدی دوائر رسمیه دولتك حقوقه مشترک فقط وظائفه غیر مشترک عد ایتمکده در. تغییر آخرله حکومتدن برحق، بر امتیاز ایتدیکی زمان عثمانی صفاتی طاقینیر و حکومتك عثمانی دائرة رسمیه سی صفتیله وقوع بولان بر طلبی ردایله مک آرزو ایتدیکی حالده اجنبیلشیر. مجلسك همان هر ضبط نامه مذاکراتی بو کولونج و غریب محاکمه فکریه دن بر نمونه یی حاویدر.

مثلاً بر ضبط ورقه سنده حرفیاً :

La Dette publique ottomane, déclare sir Adam Block, est un département de l'Etat, une administration Ottomane, comme l'administration des douanes.

عباره سی کوریلور. بو کاسب دولتجه قبول ایدیله میه جک بر تکلیفی قبول ایتدیرم.

بیلک آرزو سیدر، سو کره حکومت، «مادام کہ دیون عمومیہ بر اداره عثمانیہ در، سائر دوائر
رسمیہ کی بر مفرداتی بودجه و بر ملیدر» یولنده بر طلبده بولور سه دیون عمومیہ، بورجلی
ملتک دیشی، طیر ناغی سو کره تحصیل ایدیلان مبالغت داینلره بر فائده سی اولمادن
کیف شخصی به و کیم سیدر نزلره؟ صرف اولنهرق بر جوق سوء استعمالات
وقوعه کلدیکی کتم ایتک مجبوریتله دیگر صفتی طاقینیر. حکومتک بو طلبی
رد ایدر. بلکه ده، جانی ایستره، بو خام تکلیف ایله استهزا ایدر. بو صورته
شو اداره بر دوه قوشنه و یا ایکی بوزلی بر آده بکز دیله بیلیر. فی الحقیقه دیون عمومیہ
اداره سی عثمانی پاره سی عثمانی بورجه نه صورته محسوب ایتدیکی عثمانیلره
بیلدیر مکدن سوک درجه ده محترذر. ویا لکز بو احتراز، صرفیاده اعترافی
مشکل بر مسلک نامھوار اتخاذ ایدلمش اولدیغی احساسه کافی دکلیدر؟

حق بو سببله درکه امور مالیہ مزی اصلاح ایچون اوروپادن موسیو لوران کی
بر عاقلک مملکت مزه کلش اولمی، دیون عمومیہ نک سیکرینه طوقونمش اولمالیدر که
دیون عمومیہ اداره سنده بو قدر تجربه دیده آدملر وار ایکن اوروپادن متخصص
جلبنه تثبث ایدلمی عادتاً قیصقانلمشدر. و موسیو لورانک مفرداتی بودجه طلب
ایتمسینه قارشی اوروپاده اصول بویله دکدر طرزنده او محترم ذاتی تخطئه ایتک
جرآنسده بیله بولونلمشدر. هر حالده بیلنمی لازم کلن ایکنجی نقطه ده
دیون عمومیہ نک بر عثمانی اداره سی اولمی و عثمانیلردن تحصیل اولنان مبالغی
دیون عثمانیہ بی اطفا یه حصر ایتک مجبوریتنده بولونمی حسبیله صورت دائمه ده
حکومت عثمانیہ نک تفتیش و قونطرولی آتده یولوندرلمی ایجاب ایده جکی در.
محرم فرمانک الفاظ میت حکمنده قالان اون سکرنجی ماده سی بو باده صراحت
کافیہ بی حاویدر.

«واردات مخصوصه اداره سی حکومت سنیه نک تفتیشنه تابع اوله جقدر.
حکومت سنیه اشبو امر تفتیشی کنندی طرفدن انتخاب و اداره مذکوره نزدینه
تعیین اولونه جق بر قومیسر و مفتشر واسطه سیله اجرا ایله جکدر.
دولت علیه قومیسری مجلسک هر اجتماعه دعوت اولونه جق و مجلسده

استشاره طریقیه بولونه جقدر. جانب حکومت سذیه دن مجلسه و مجلس طرفندن حکومت سذیه به وقوع بولاجق بالجله تبلیغات قومیسر معرفتیه اجرا اولنه جقدر. هر مفتشك دائرة وظیفه سی حکومت سذیه طرفندن تعیین ایدیه جقدر. قومیسر ایله هر مفتشك در سعادته مجلس طرفندن بر مأمور و ایالاته شعبه مدیرلری حاضر اولدقلری حالده مجلس ایله مأمورلرینك اداره سنه کسب معلوماته و دفاتر ایله اكا متعلق اوراق سائرینی تدقیقه و صندوقلری معاینه به حسب الوظیفه حتی اوله جق ایسه ده بونلر امر اداره به اصلا مداخله ایدیه میه جکدر. در سعادته مجلس و ایالاته مجلس مأمورلری قومیسر و مفتشك امور تفشیه نك اجرا سنجه اقتضا ایدن بالجله معلومات و ایضاحاتی اعطایه مجبور اوله جقدر. »

قیصه کسمك ایچون دیه بیلیرزكه بو گونه قدر شو احکامك هیچ برسی تطبیق ایدیه مشدر. حکومتك مالیه مفتشلری هر سنه غزته لرله اعلان ایدیلن طوب بکون واردات و صرفیاتدن باشقه هیچ بر مفرداته واقف اوله مامده ایدیلر. اونلرک وظیفه لری آلدقلری جدولده جمع و طرح سهوی اولوب اولمادیفنك تدقیقندن عبارت قالیوردی. دیون عمومیه مأمورلری شاید دولته نافع بعض معلومات و بررلرده مفتشلری ایضاظ ایدرلر دیه مفتشك یانسه کیرنلر صیق صیق کوریشنلر تحت شهاده طو تیلوردی. بوضورتله مفتشك اطرافنده بر نوع قارانتنه قوردونی واردی.

دیون عمومیه مجلسی اعطاسنه مجبور اولدنی تصریح ایدیلان معلومات و ایضاحاتی و برمز و اجبار ایدیه مزدی. هیچ بر مفتشك اوراق و دفاتری و صندوقلری بوقلا دینی دیون عمومیه ده کوریلوب ایشیدیه مشدر.

ایشته دیون عمومیه اداره سی محرم فرماننده مندرج هیچ بر صلاحیتی فوت ایتدیکی حالده وظائفی هر زمان انکار ایتش و شفیع مجیر معدنیسیله دور ساهده کندیسنه پك جوق ظهیر بولمشدر.

امید ایدرزه که حمیت و حریت پرورلکی ایله تمیز ایتك ایستین مالیه ناظری ایله

موسیو لوران، دیون عمومیه‌نک حدود صلاحیتی قریباً کنديسنه بیلدیره‌رك
بو اداره‌ی اجنبی دایسرك فائض و رأس‌المالارینه ضرر ویرمکسین مالیه‌نک
بر شعبه‌سی کبی اداره‌یه موفق اولورلر.

...

سیاست و اخلاق

اون اوچنجی نسخه‌دن مابعد :

دولت آدمک، بالنسبه غیر صاف اولان بو یاردیم‌لردن صرف نظر ایتسینی
طاب ایتمه‌لیدر. اخلاف خصوصیه‌سی اعتباریه حرمته پک لایق اولمیان و فقط
دولته بیوک خدمت‌لر ایفاسنه قادر اولان بر ناطری ضرورت احوال ایله موقع
اقتداره کچیرن بر حکمدار ویا تأسیس خیرایچون حکمدارک ضعفندن ویا بر فرقه‌نک
بصیرتسز لکندن در حال استفاده ایتمک یولنی بیلن بر ناظر تقییح اولونایلیرمی؟
لکن هر حالده شر، حاکم اولماملی، خادم اولمیدر. شرک مظاہر اولمسندن
پک زیاده احتراز اوزره بولونلق اقتضا ایدر.

غیر متناسب یعنی ایلمکدن چوق فئالق یابان بر واسطه، بر تدبیر هر زمان
مردود در. بناء علیه وجدان عمومی بر عهدک آچیقندن آچیغه نقض ایدلمسینی
ومثلاً تسلیم شرائطی نقض ایدن برغالبی شدتله تقییح ایدر. زیرا، رعایت عهد
انتظام عمومینک اساسلرندز در.

دولتک بر نقض واخلال عهددن استحصال ایده‌بیله‌جکی خیر خصوصی،
بویله فنا برمثالک شر عمومیسنه نسبتله پک کوچوک قالیر. بالمقابل افکار عمومیه،
دولته مضر بر معاهده‌نک عدم اجراسنه اولدقجه لاقیدانه باقار. وجدان عمومی،
بر عهدی نقض واخلال ایتک ایله ناکافی ویا مشکل بر اجرا آرمسندن فرق
بولوندیغنی وضوحله کورور. او، آنجق کذب و اغفال بولوندیغنی زمان شدتله
تعیب ایدر.

بیوک فرهدریق، شخص خصوصی صفتیه سوزیغنی هر زمان طوته‌جغنی
فقط بر حکمدار صفتیه شرف و حیثیت ذاتیه‌سنی عندالحاجه سلامت دولته